

A t. Kecskeméti Törvényszék útján
elsőfokú ügyszám: 7.G.20.877/2018/73.

**Tisztelt Magyarország
Alkotmánybírósága!**

KECSKEMÉTI TÖRVÉNYSZÉK	
FÓLAJSTROM SZÁM	KEZDŐÍRATON: .....
Érkezett: 2022 JUL. 15	
PÉLDÁNY:	FELZET: .....
MELLÉKLET:	KÖZTÜK: .....
FÓLAJSTROM SZÁM	G 21877/2018

[REDACTED]

indítványozó1

és

[REDACTED]

indítványozó2

akiket képvisel:

Dr. Boróczy Viktor ügyvéd

[REDACTED]

ALKOTMÁNYJOGI PANASZA

az

[REDACTED]

II. rendű felperes, és az indítványozó1 mint I. r. alperes és az indítványozó2 mint II. rendű alperes között kölcsön visszafizetése iránt indított, a t. Kúria előtt Gfv. VI. 30.168/2021. számú perben hozott 9-es sorszámú ítélet, valamint a t. Szegedi Ítéltábla által Gf. III. 30.213/2020/18. sorszámú hozott II. fokú, illetve a t. Kecskeméti Törvényszék által 7. G. 20.877/2018/73 sorszámú hozott I. fokú ítéletek megsemmisítése iránt

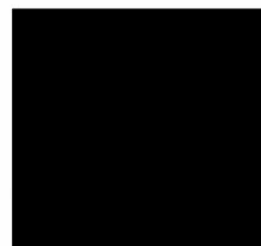
Magyarország Alaptörvénye 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv). 27. §-a és 43. §-a, valamint Magyarország Alaptörvénye XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján.

Budapest, 2022. július 15.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/ 0 1 7 6 7 - 0 / 2022
Érkezett:	2022 JÚL 28.
Példány:	1 <i>Kézbenjött</i>
Melléklet:	30 db <i>1/1</i>
	Kezelőiroda:

Tartalom

I. Bevezető Rész.....	3
I.1. Az indítványozók neve és személyi adatai:	3
I.2. Az indítványozók jogi képviselője, a jogi képviselő adatai.	3
I.3. Az az alaptörvényi, illetve törvényi rendelkezés, amely megállapítja a t. Alkotmánybíróság hatáskörét, továbbá amely az indítványozók indítványozói jogosultságát megalapozza:.....	3
I.4. Vizsgálandó bírói döntések megjelölése	3
I.5. A jelen ügy tárgyát képező alkotmányossági kérdések	4
II. Érdemi Rész	5
II.1. Tényállás	5
II.2. Az Alaptörvény egyes megsértett rendelkezései	10
II.3. Jogi érvelés, érintettség, indoklás	11
II.3.1. A tisztességes eljáráshoz fűződő jog	11
II.3.2. Az egyes konkrét alkotmányjogi jogsértések elemzése	17
II.3.3. Érintettség, jogi helyzet	24
II.4. Határozott kérelem a tisztelt Alkotmánybíróság döntésére	24
III. Záró Rész	24
III.1. Jogorvoslati jog kimerítésére vonatkozó nyilatkozatok	24
III.2. Hozzájárulás nyilvánosságra hozatalhoz	24
III.3. Rendkívüli perorvoslatra vonatkozó jognyilatkozat	25
IV. Mellékletek, záró nyilatkozat	25

I. Bevezető Rész

I.1. Az indítványozók neve és személyi adatai:

Indítványozó1:

és

Indítványozó2:

I.2. Az indítványozók jogi képviselője, a jogi képviselő adatai.

A jogi képviselő neve: dr. Berényi Viktor ügyvéd.

A jelen eljárás megindítására feljogosító, és egyben képviseleti jogomat biztosító ügyvédi meghatalmazásom példányát a jelen beadványhoz 1. szám alatt csatolom.

I.3. Az az alaptörvényi, illetve törvényi rendelkezés, amely megállapítja a t. Alkotmánybíróság hatáskörét, továbbá amely az indítványozók indítványozói jogosultságát megalapozza:

Magyarország Alaptörvénye 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Ábtv). 27. §-a és 43. §-a.

I.4. Vizsgálendő bírói döntések megjelölése

Az

II. rendű felperes, és az indítványozó1 mint I. r. alperes és az indítványozó2 mint II. rendű alperes között kölcsön visszafizetése iránt folyamatban volt perben a Kúria által **Gfv. VI. 30.168/2021/9** sorszámon hozott felülvizsgálati ítélet, valamint a t. Szegedi Ítéltábla által **Gf. III. 30.213/2020/18.** sorszámon hozott II. fokú ítélet, illetve a t. Kecskeméti Törvényszék által **7. G. 20.877/2018/73** sorszámon hozott I. fokú ítélet.

A Kúria Gfv. VI. 30.168/2021/9 sorszámú ítélete kézhezvételének időpontja: 2022. 05. 30. Erre figyelemmel az Abtv. 30. § (2) bekezdésében foglalt eljárési határidő megtartott.

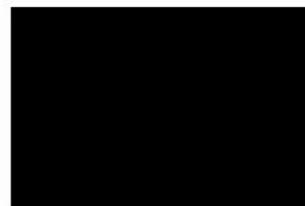
I.5. A jelen ügy tárgyát képező alkotmányossági kérdések

A jelen ügy tárgyát képező alkotmányossági kérdések „alapvető alkotmányjogi jelentőségűek” (Abtv. 29. §).

Az indítványozók részvételével zajlott eljárás során kiemelt jelentőséget kellett volna tulajdonítani az alkotmányos eljárási garanciáknak, így a tisztességes eljáráshoz fűződő jognak, a bírósághoz fordulás jogának, az indokolási kötelezettségnek és a fegyveregyenlőség elvének, amelyek az egyes jogalanyokat az igazságszolgáltatás során Alaptörvényben rögzítetten megilletik. Megjegyzem, a jelen panaszbeadvány által érintett alapjogok olyan természetűek, amely a t. Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében jogi személyeket is megilletnek.

A jelen beadvány által érintett jogvitát, illetve az azzal összefüggésben elbíralandó alkotmányjogi panaszt az is kiemelten érdekessé teszi, hogy az ügyben több és többféle alaptörvénybe ütköző jogsértés történt az eljáró bíróságok részéről, így különösen:

- egyes bizonyítékokat a kérelemhez kötöttség elvét megsértve, a felperesi kereseti jogállításoktól, illetve a perbeli tényállástól eltérően tartozás-elismerésnek és egyezségnek minősítettek, s ezzel az indítványozókat őket nem terhelő bizonyításra kényszerítették, mellyel a kereseti kérelemtől önkényesen eltértek;
- a felülbírálatra alkalmatlan, hiányosan és homályosan indokolt I. fokú ítéletet a II. fokon eljáró Szegedi Ítéltábla ezen alapvető eljárási jogsértések (hiányosságok) ellenére érdemben felülbírálta;
- az indoklási kötelezettség megsértésével egyik bíróság sem bírálta el az indítványozók azon érdemi védekezését, jogi érvét, hogy a perben az I. rendű felperes által csatolt elszámolás nincs alátámasztva hiteles, valós és egyidejű bizonylatokkal; egyik ítélet sem tartalmazza, hogy ezen, a per alapkérdésének minősíthető témában mi volt az érdemi döntéseket meghozó bíróságok álláspontja; ebben a tárgykörben a felülvizsgálandó ítéletek megfelelő indoklást nem tartalmaznak;
- a perben beszerzett bizonyítékok szélsőségesen önkényesen, a felperesekre kedvezően értékelték: az indítványozókra kedvező bizonyítékokat (magánszakvélemény, tanúvallomások, PSZÁF határozatok, takarékszövetkezetek szövetségének hírlevele, büntetőügy irataiból beszerzett külső szakértői jelentés) a bizonyítékok köréből alapos ok nélkül, önkényesen kirekesztették, nem értékelték.

II. Érdemi Rész

II.1. Tényállás

Az indítványozó1 a tulajdonában álló [REDACTED] ingatlanon a 2006-2009 években fejlesztést hajtott végre, amelynek során egy többlakásos társasházi épületet létesített. Ehhez az I. rendű felperes 6 kölcsönszerződés útján mindösszesen 238.500.000 Ft összegű kölcsönt nyújtott az indítványozó1 részére. Az első, 2006. március 30-i kölcsönszerződés teljesítésének meghosszabbítása érdekében a felek három alkalommal is módosító szerződést írtak alá. A kölcsönszerződésekből eredő tartozásra az indítványozó2 készfizető kezességét vállalt. Az indítványozó2 az indítványozó1 ügyvezetője és tulajdonosa.

Az I. rendű felperes az itt leírt kölcsönökből eredő tartozás megfizetése iránt indított pert az indítványozókkal szemben a Kecskeméti Törvényszék előtt. Keresetében összesen 49.135.638 Ft tőke, valamint annak kamatai megfizetésére kérte kötelezni az indítványozókat, valamint az indítványozó1-et annak tülésére, hogy a követelését kielégíthesse az indítványozó1 tulajdonában álló [REDACTED] alatti lakás és tároló ingatlanokból [REDACTED]

Az indítványozók a kereset elutasítását kérték. Nem vitatták a kölcsönszerződések létrejöttét, és azt sem, hogy a hat kölcsönszerződés alapján az I. rendű felperes összesen 238.500.000 Ft-ot folyósított az indítványozó1 részére. Ugyanakkor állították, hogy az I. rendű alperes hiteltörlesztésként 287.000.000 Ft-ot teljesített, és a szerződéseknek megfelelő elszámolás szerint az indítványozó1 18.565.981 Ft túlfizetésben van, ezért viszontkeresetet terjesztettek elő, és kérték az egyik kölcsönszerződés biztosítékeként a [REDACTED] ingatlanra bejegyzett 65.000.000 Ft értékű egyetemleges jelzálogjog és 150.000.000 Ft értékű keretbiztosítéki jelzálogjog törlését.

Az indítványozók alperesi védekezésüket arra alapozták, hogy a pert megelőzően az I. rendű felperes nem tett eleget az elszámolási kötelezettségének, nem bocsátotta az indítványozók rendelkezésére azokat a dokumentumokat – hitelanalitika, részteljesítések elszámolása, göngyöltett ügyleti kamat kimutatás, kamat elszámolás stb. – amelyek az elszámoláshoz szükségesek, a törvényben előírt rendszeres elszámolásokat nem küldte meg.

Az indítványozók nyomatékmal hivatkoztak arra is, hogy az I. rendű felperesnek a kölcsönszerződéseket aláíró törvényes képviselőjével, [REDACTED] szemben számviteli fegyelem megsértése és hűtlen kezelés gyanúja miatt büntetőeljárás van folyamatban; az I. rendű felperes felszámolás alá került, olyan fizetésektelen helyzet miatt, amelyet az I. rendű felperes menedzsmentjének szabálytalan pénzkezelése, és szabálytalan könyvelési tevékenysége okozott.

Az indítványozók védekezésük középpontjába helyezték azt az állítást, hogy az elszámolás hiánya, és a szabálytalan könyvelés következtében a perben nem állnak rendelkezésre olyan hiteles, valós és egyidejű bizonylatok, amelyek alapján a felperesi követelés elszámolása teljesíthető lenne. Az indítványozók vitatták, hogy az I. rendű felperes által a keresetlevélhez szerelt, illetve a per során becsatolt iratok a számviteli törvény szerinti valós, egyidejű és hiteles bizonylatokkal szemben támasztott követelményeknek megfelelnek.

Az indítványozók javaslatára a Kecskeméti Törvényszék beszerelte [REDACTED] az I. rendű felperes volt törvényes képviselőjével szembeni büntetőügy egyes iratait, amelyekben megtalálható volt egy független könyvvizsgáló szervezet jelentése, amely azt a végső konklúziót tartalmazta, hogy az I. rendű felperes könyvelését szabálytalanul vezették.

Az indítványozók a perben becsatolták a PSZÁF három határozatát is.

A J-I-B/2007. számú határozattal (2007. március 9.) a PSZÁF az I. rendű felperest 1.000.000 Ft összegű bírsággal sújtotta.

Felhívta az I. rendű felperest, hogy – többek között - a jövőben maradéktalanul tegyen eleget az informatikai rendszer védelmére vonatkozó jogszabályi előírásoknak; ide tartozóan, az informatikai nyilvántartási rendszer naprakésztségét biztosítsa; teremtsen meg a szabályozott, ellenőrizhető és rendszeres ellenőrzött felhasználói adminisztrációt; dolgozzon ki és működtessen az informatikai rendszerének biztonságát felügyelő ellenőrző rendszert, valamint teremtsen meg az informatikai rendszerek naplózási környezetét, továbbá ezeket folyamatosan működtesse és értékelje.

A J-I-B.67/2008. számú Határozattal a PSZÁF az I. rendű felperest 2008. június 27-én újabb 500.000 Ft bírsággal sújtotta.

A PSZÁF utóellenőrzést tartott, amelynek eredményeként ismételten felhívta az I. rendű felperest, hogy a jövőben maradéktalanul tegyen eleget az informatikai rendszer védelmére vonatkozó jogszabályi előírásoknak, alakítsa ki a deviza alapú forint hitelezés analitikáját.

A 2011. május 24-én a PSZÁF az I. rendű felperessel szemben ismét határozatot hozott a PSZÁF JÉ-I-295/2011. sorszámon.

A határozatban a felperest számos hiányosság megszüntetésére felszólították, így többek között felhívták arra, hogy a számlarendjét, könyvviteli elszámolását, analitikus nyilvántartását és a számviteli politika keretében kötelezően elkészítendő szabályzatait a vonatkozó számviteli előírásoknak megfelelően készítse el.

Az indítványozók esatolták továbbá a Takarékbank Zrt. és a Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Szervezet által az interneten közzétett tájékoztatót, amelyben az Integrációs Szervezet publikálta a tény, hogy az I. rendű felperest a Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Szervezetéből kizárták, és részletesen kifejtették ezen kizárás indokait. Ebből a következő megállapításokat emelem ki.

A világ egyik vezető könyvvizsgáló és adótanácsadó társasága által koordinált független szakértői vizsgálat megállapította, hogy az I. rendű felperes nem a jogszabályoknak és szabályzatainak megfelelően működik, valamint válsághelyzetben van: az I. r. felperes saját tőkéje az általa 2013. december 31-én kimutatott plusz 6 milliárd forint helyett több mint 3.5 milliárd forinttal elmarad a Felügyelet által meghatározott minimális tőkekövetelménytől. A társaság hitelezési mutatója rossz, ráadásul folyamatosan romlik: a 90 napon túli késedelmes hitelek aránya március végére 28.8 százalékra, azaz a törvényben meghatározott plafon közel háromszorosára nőtt. A vizsgálati jelentés megállapította, hogy a felperesi takarékszövetkezet működése nem felel meg sem a törvényi, sem a felügyeleti előírásoknak, sem az integrációs, sem a saját szabályzatainak, felügyeleti adatszolgáltatása nem a tényeken alapul. A vizsgálat szerint az I. rendű felperes működése súlyosan sérti az ügyfelek érdekeit, a betétesek megtakarításait, így a helyzet orvoslásához azonnali beavatkozás vált szükségessé.

Az I. rendű felperes továbbá több alkalommal megsértette a számvitelre, a független és megbízható irányításra, illetve ellenőrzésre vonatkozó előírásokat, és a Felügyeletnek küldött adatszolgáltatása nem a tényeken alapult.

Az indítványozók tanúbizonyítást is teljesítettek, a meghallgatott tanúk egyezően adták elő, hogy az I. rendű felperes törvényes képviselője többszöri felhívás ellenére sem tudott a kölcsönökkel elszámolni, a kimutatásokban szereplő összegeket önkényesen, saját döntése alapján változtatgatta.

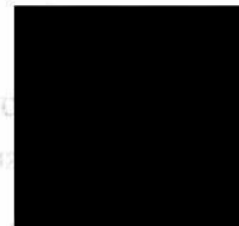
A Kecskeméti Törvényszék álláspontja szerint az I. rendű felperesnek kellett bizonyítania, hogy az indítványozók a keresetben követelt összeggel és járulékaival tartoznak, különösen tehát azon állítását, hogy a 238.500.000 Ft-on felül az I. rendű felperes további, összesen 63.026.786 Ft kölcsönt nyújtott az indítványozók részére. A Kecskeméti Törvényszék megállapította, hogy a per ezen szakaszában az I. rendű felperes által csatolt számlatörténet, kölcsönlista, bankszámlakivonat nem minősül teljes bizonyító erejű magánokiratnak, és a vitássá tett elszámolás alapbizonylatainak. Az abban foglalt adatok valóságtartalmát az indítványozók által csatolt bizonyítékok kétségessé teszik. Az I. rendű felperes szakértői bizonyítást – a bizonyítási teherről történő tájékoztatás ellenére – nem indítványozott. A Kecskeméti Törvényszék utalt arra, hogy tanúbizonyítást is lefolytatott, amely az indítványozóknak az elszámolás hiányára, és az I. rendű felperes könyvelésének szabálytalanságára vonatkozó álláspontját támasztotta alá.

Figyelemmel tehát ezen tényekre, a Kecskeméti Törvényszék úgy tekintette, hogy az I. rendű felperes a bizonyítási feladatát nem teljesítette, ezért a 8. G. 20.487/2015/122 sorszámú ítéletével a keresetet elutasította, és helyt adott a viszontkeresetnek.

Ezen ítélettel szemben az I. rendű felperes élt fellebbezéssel. A fellebbezés során eljáró Szegedi Ítéltábla arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felek között a 2006. március 30-i kölcsönszerződésről kötött módosító megállapodások tartozás-elismerő nyilatkozatoknak minősülnek, mert abban a felek meghatározták a kölcsönökből fennálló tartozás aktuális összegét, ezért ezzel a bizonyítás az indítványozókra átfordult. Így a Szegedi Ítéltábla lényeges eljárási szabálysértésnek minősítette, hogy a Kecskeméti Törvényszék a bizonyítási terhet az I. rendű felperesre telepítette, ezért a Kecskeméti Törvényszék 8. G. 20.487/2015/122 sorszámú ítéletét a **Gf. III. 30.111/2016/5** sorszámú végzésével (5. számon mellékelve) hatályon kívül helyezte, az rPp. (1959. évi III. törvény) 252. § (2) bekezdése alapján.

Arra, hogy ezek a szerződésmódosítások tartozás-elismerésnek lennének tekinthetők, az I. rendű felperes soha nem hivatkozott, ilyen jogállítást sem a keresetlevélben, sem máshol, nem tett. Ez a jogi érv a Szegedi Ítéltábla Gf. III. 30.111/2016/5 végzését megelőzően a peranyagban sehol nem szerepel, különösen az I. rendű felperes nyilatkozataiból hiányzik ez a minősítés.

A megismételt I. fokú eljárásban az indítványozók a Szegedi Ítéltábla által tartozáselismerésnek tekintett szerződésmódosítások érintett kikötéseivel szemben érvénytelenségi kifogásokat tettek, illetve magánszakértői véleményt is csatoltak, amelyet [REDACTED] adó- és járulék könyvszakértés, pénzpiac és tőkepiac szakterületén működő igazságügyi szakértő készített. Ebben a magánszakértői véleményben [REDACTED] szakértő asszony megvizsgálta a felperesi keresetbe csatolt összes iratot, akként, hogy azokat egyenként elemezte, abból a szempontból, hogy valódi, egyidejű és hiteles bizonylatok találhatók-e a peres iratok között. A magánszakértő számos súlyos eltérést azonosított a bizonylatoknak tekintett iratok, és az I. rendű felperes hitel-kimutatásai között. Kiemelte azt is, hogy az eltérések nagy számára tekintettel a magánszakvéleményben csak a leglényegesebbnek kerültek bemutatásra. A magánszakértő hangsúlyozta: amennyiben a kimutatások az I. rendű felperes adatbázisából készültek, úgy a kölcsönlistákban megjelenő valamennyi pénzmozgásnak beazonosíthatónak és az egyes kölcsönügyletek esetében az összegeket tekintve azonosnak kell lennie. Ezzel szemben a folyósított összegeket kivéve nincs egyezés sem a teljes törlesztett összeg, sem annak késedelmi kamatai, illetve kamat fizetésre, törlesztésre és más tételekre történt felhasználása tekintetében.

A magánszakértő véleménye szerint valódi, egyidejű és hiteles bizonylatok nem találhatók a dokumentumok között. Nem volt megállapítható, hogy a kereset alátámasztására csatolt kimutatások mikor és milyen adatbázisból készültek. A szakértő hangsúlyossá tette, hogy „az utólag készített, egyidejű bizonylatokkal alá nem támasztott elszámolás nem tekinthető hitelesnek.”

A magánszakértő azt is megállapította, hogy a felperes által készített kimutatások nem állnak összhangban a becsatolt 0385 és 8810 számlatörténetekkel. A kölcsönök törlesztésére vonatkozó adatok összevetéséből pedig azt állapította meg, hogy az F/1 alatt csatolt számlaforgalmi kimutatás kivonaton (0385) a kölcsönök törlesztési összegei nem egyeznek meg az egyes kölcsönök törlesztését bemutató excel táblák törlesztési összegével.

Az I. r. felperes a Kecskeméti Törvényszék által az 1952. évi III. törvény (rPp.) 141. § (2) és (6) bekezdéseire figyelemmel kiadott felhívás ellenére, határidőben a részére megküldött magánszakvéleményre nyilatkozatot nem tett. Az I. r. felperes képviselője a 2018. május 3-i tárgyaláson úgy nyilatkozott: a magánszakvélemény igazolta, hogy a felperes hiányosan és nem a számviteli előírásoknak megfelelően dokumentálta a hitel elszámolását. Az I. rendű felperes azt is elismerte, hogy számlavezetése és pénzügyi nyilvántartása hiányos volt, és szabálytalan. Az I. rendű felperesi képviselő elismerte továbbá azt is, hogy a szerződésmódosításokba beírt, a tartozások összegére vonatkozó adatok nem az I. rendű felperes számviteli nyilvántartásából kerültek a 2006. március 31-i kölcsönszerződést módosító okiratokba.

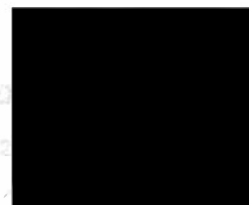
Ezen, fentiekben kiemelt perbeli események után a Kecskeméti Törvényszék a **8. G. 21.880/2016/43** sorszámú ítéletével (6. számon mellékelve) az I. rendű felperes keresetét újra elutasította, mert arra az álláspontra helyezkedett, hogy a szerződésmódosítások tartozás-elismerésnek minősített része érvénytelen, illetve a magánszakértői véleménnyel szemben az I. rendű felperes a követelés fennállását és összezszerűségét nem bizonyította. Az ítélet ellen az I. rendű felperes fellebbezett.

A Szegedi Ítéltábla **Gf. III. 30.193/2018/4.** számú végzésével (7. számon mellékelve) a 8. G. 21.880/2016/43 sorszámú ítéletet - az rPp. 252. § (3) bekezdése alapján - hatályon kívül helyezte.

A Szegedi Ítéltábla Gf. III. 30.193/2018/4 sorszámú végzésében azt állapította meg, hogy a szerződésmódosítások, amelyeket tartozás-elismerésnek kell tekinteni, nem érvénytelenek, ezért, szemben a Kecskeméti Törvényszék állításával, a bizonyítási teher az indítványozókon, mint alpereseken van.

A Gf. III. 30.193/2018/4 sorszámú végzésében a Szegedi Ítéltábla utalt az rPtk. (1959. évi IV. törvény) 240. § (3) bekezdésére is, amelynek alapján úgy találta, hogy a szerződésmódosítások egyben egyezségnek is tekinthetők. A végzésben található indoklás szerint: „*A felperes és az I. r. alperes a kötelmi jogi viszonyukból – a 2006. március 30. napján kötött kölcsönszerződésből – eredő vitás kérdéseiket megegyezéssel, egymásnak kölcsönösen engedve rendezték akként, hogy a kölcsönkövetelés fennálló, vitatott összegét rögzítették, melynek az I. r. alperes általi elfogadása egyben a tartozásnak ebben az összegben való fennállásának elismerését is jelenti [...].*”

Ilyen jogi érvt [ti., hogy a módosító szerződések egyezségek lennének] az I. rendű felperes soha nem fogalmazott meg, azaz ezen jogállítást az I. rendű felperes perbeli nyilatkozataiban – így különösen a keresetlevélben – nem szerepelt.

A Szegedi Ítéltábla továbbá részletesen foglalkozott az indítványozók fellebbezési ellenkérelmének azon észrevételével is, hogy az I. rendű felperes nem támadta a 8. G. 21.880/2016/43 sorszámú ítéletnek a jogszabályba ütközés [Ptk. 200. § (2) bek.] miatti érvénytelenségre vonatkozó megállapítását. Ezzel összefüggésben a Szegedi Ítéltábla a tartalom szerinti elbírálás elvére hivatkozva, levezette, hogy a nem közvetlenül a vizsgált I. fokú ítéleti megállapításra vonatkozó fellebbezési érvelést hogyan lehet mégis az adott ítéleti rendelkezésre vonatkoztatni.

Fontos kiemelni a végzés azon megállapítását, hogy a hitelintézetekre vonatkozó törvényben és a számviteli törvényben előírt szabályok – amelyek a könyvvezetésre és elszámolási kötelezettségre vonatkoznak – I. rendű felperes általi megsértése nem vezet a vizsgált módosító szerződésekben tartozás-elismerésnek minősíthető kikötések semmisségéhez, mert az ágazati jogszabályok az érvénytelenség következményét nem írják elő.

Ezek után az újra megismételt eljárásban kirendelték az igazságügyi szakértőt, a [REDACTED] Kft-t. A kirendelő végzésben (8. G. 21.880/2016/9 sorszámú végzés) feltett első kérdés az volt, hogy a szakértő állapítsa meg, hogy az I. rendű felperes elszámolása, a peranyagban fellelhető iratok alapján, hiteles, valós és egyidejű bizonylatok szerint készült-e.

Az igazságügyi szakértő megállapította, hogy az egyes számlamozgások jól követhetők, a két vizsgált számla kimutatása valós idejű kimutatásnak minősülnek, és a vélemény végkövetkeztetése szerint az indítványozó 67.650.618 Ft-ot a törlesztésből kivont, ezért az I. rendű felperes perbeli elszámolása mindenben helyes.

Az indítványozók az igazságügyi szakértő megállapításait vitatták. Elsősorban arra hivatkoztak, hogy az igazságügyi szakértő – maga által is bevallottan – nem foglalkozott [REDACTED] magánszakvéleményében foglalt megállapításokkal, valamint a per első szakaszában az I. rendű felperes szabálytalan könyvvezetésével összefüggésben beszerzett bizonyítékokkal, és nem adott választ tételesen arra a kérdésre, hogy mely iratok minősülnek valós, hiteles és egyidejű bizonylatoknak, illetve, a szakértő ezen kifogásra adott válasza szakmailag hibás, mert keverednek benne a gazdasági esemény, a bizonylat és a könyvvezetés fogalmai.

Az indítványozók az ellenkérelmüket is módosították, és az rPtk. 302. § (1) bek. b) pontjára és 303. § (3) bekezdésére hivatkozással állították, hogy az elszámolási kötelezettség elmulasztása miatt az I. rendű felperes jogosulti késedelembe esett, és ezért késedelmi kamat nem illeti meg, ugyanis az I. r. felperes, az elszámolás elmulasztásával, nem hozta az indítványozókat abba a helyzetbe, hogy fizetési kötelezettségüknek – ha az fenn is állt – szabályszerűen eleget tegyenek.

Ezek után a Kecskeméti Törvényszék [REDACTED] igazságügyi szakértőként rendelte ki, és feladatául írta elő mindazon szakértői tevékenység elvégzését, amelyet [REDACTED] nek is előírt. [REDACTED] kirendelését azzal indokolta, hogy [REDACTED] a szakvéleményében nem tért ki a magánszakértői véleményre, és az 1. számú kérdésre nem adott teljes körű választ [REDACTED] szakvéleményével összefüggésben több kétség is felmerült, amelyet tisztázni kellett, különös tekintettel arra, hogy mi minősül hiteles, valós és egyidejű bizonylatnak).

Dr.

1976

Ezt követően a Kecskeméti Törvényszék eljáró tanácsa megváltozott. Az új tanács mindkét szakértőt megidézte, majd röviden nyilatkoztatta őket arról, hogy az utolsó módosító megállapodást követően kölcsöntörlesztés nem történt. Ezt követően a Kecskeméti Törvényszék a tárgyalást berekesztette, és meghozta a **7. G. 20.877/2018/73** sorszámú (harmadik) I. fokú ítéletét (4. számon mellékelve), amellyel az indítványozókat az I. rendű felperes keresete szerint marasztalta, és kötelezte az I. rendű felperes követelésének megfizetésére.

A **7. G. 20.877/2018/73** sorszámú ítéletet a Kecskeméti Törvényszék arra a megállapításra alapozta, hogy az indítványozók által aláírt szerződés-módosítások tartozás-elismerésnek minősülnek, az utolsó módosító okirathoz képest nem történt törlesztés, ezért [REDACTED] Kft. által készített igazságügyi szakvéleményt aggálytalan szakvéleménynek kell elfogadni, és annak megfelelően az indítványozók tartozása megállapítható volt, amelynek megfizetésére a Kecskeméti Törvényszék a keresettel egyezően kötelezte az indítványozókat.

A **7. G. 20.877/2018/73** sorszámú ítélettel szemben az indítványozók több fellebbezést is előterjesztettek.

A Szegedi Ítéltábla a **7. G. 20.877/2018/73** sorszámú I. fokú ítéletet a **Gf. III. 30.213/2020/18.** sorszámú II. fokú ítélettel (3. számon mellékelve) helybenhagyta, azzal azonban, hogy az I. fokú ítéletben lényeges változtatásokat tett.

A jogerős ítélettel szemben az indítványozók a Kúriához fordultak. A felülvizsgálati kérelem alapján eljáró **Kúria a Gfv. VI. 30.168/2021/9** sorszámú ítéletével (2. számon mellékelve) a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Az indítványozók álláspontja az, hogy az itt megjelölt érdemi határozatok az indítványozók Alaptörvényben és más alkotmányos erejű normában biztosított jogait sértik. Az erre vonatkozó érveiket az indítványozók a következőkben fejtik ki.

II.2. Az Alaptörvény egyes megsértett rendelkezései

Magyarország Alaptörvénye XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint:

„XXVIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

Magyarország az 1993. évi XXXI. törvénnyel hirdette ki az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezményt és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyvet. Az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6., 13. és 14. cikke szerint:

„6. Cikk - Tisztességes tárgyaláshoz való jog

1. Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően. Az ítéletet nyilvánosan kell kihirdetni, a tárgyalóterembe történő belépést azonban meg lehet tiltani a sajtónak és a közönségnek a tárgyalás teljes időtartamára vagy egy részére annyiban, amennyiben egy demokratikus társadalomban ez az erkölcsök, a közrend, illetőleg a nemzetbiztonság érdekében szükséges, ha e korlátozás kiskorúak érdekei, vagy az eljárásban résztvevő felek magánéletének védelme szempontjából szükséges, illetőleg annyiban, amennyiben ezt a bíróság feltétlenül szükségesnek tartja, mert úgy ítéli meg, hogy az adott ügyben olyan különleges körülmények állnak fenn, melyek folytán a nyilvánosság az igazságszolgáltatás érdekeit veszélyeztetné.

13. Cikk - Hatékony jogorvoslathoz való jog

Bármiknek, akinek a jelen Egyezményben meghatározott jogait és szabadságait megsértették, joga van ahhoz, hogy a hazai hatóság előtt a jogsérelem hatékony orvoslását kérje az esetben is, ha e jogokat hivatalos minőségben eljáró személyek sértették meg.

II.3. Jogi érvelés, érintettség, indoklás

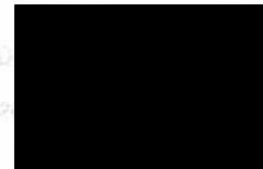
Az indítványozók álláspontja az, hogy

- a t. Kúria által Gfv. VI. 30.168/2021/9 sorszámú hozott felülvizsgálati ítélet, valamint*
- a t. Szegedi Ítéltábla által Gf. III. 30.213/2020/18. sorszámú hozott II. fokú ítélet, illetve*
- a t. Kecskeméti Törvényszék által 7. G. 20.877/2018/73 sorszámú hozott I. fokú ítélet sérti az indítványozók Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében (tisztesseges eljáráshoz való jog), illetve az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében meghatározott jogorvoslathoz fűződő jogát,*

II.3.1. A tisztességes eljáráshoz fűződő jog

A II.2. pontban idézett rendelkezésekből megállapítható, hogy az Alaptörvény valamennyi személy számára biztosítja a jogot, hogy jogvitájukat tisztességes eljárásban, pártatlan bíróság bírálja el.

Az Alkotmánybíróság a 7/2013. (III. 1.) AB határozatában megerősítette a tisztességes bírósági eljárással kapcsolatos korábbi gyakorlatát. Eszerint „a tisztességes eljárás (fair trial) követelménye az eljárásjogi garanciák érvényesülését is felöleli, és egy olyan minőséget jelent, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembe vételével lehet csupán megítélni. Ebből következően egyes részletszabályok hiánya miatt éppúgy, mint valamennyi részletszabály megalkotásának dacára lehet egy eljárás méltánytalan, igazságtalan vagy nem tisztességes. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a tisztességes eljáráshoz való jog magában foglalja az alkotmányszövegben kifejezetten nem nevesített bírósághoz való jog valamennyi feltételét is. (ABH 1998, 91, 98–99.) Az Alkotmánybíróság értelmezésében tehát a tisztességes eljáráshoz fűződő jog körébe tartozik a hatékony bírói jogvédelem követelménye, amely szerint a jogi szabályozással szemben alkotmányos igény, hogy a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben dönthessen. Önmagában a bírói út igénybevételének formális biztosítása ugyanis nem elegendő az eljárásjogi garanciák teljesedéséhez, hiszen az alkotmányos szabályban előírt garanciák éppen azt a célt szolgálják, hogy azok megtartásával a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést. A tisztességes eljárás követelménye tehát magában foglalja a hatékony bírói jogvédelem igényét is” (Indokolás [24]). „Az Alkotmánybíróság korábbi döntései szerint egy eljárás tisztességeségét mindig esetről estre lehet csak megítélni, a konkrét ügy körülményeinek figyelembe vételével, ettől függetlenül ugyanakkor nevesíteni lehet számos olyan követelményt, amelyeknek egy eljárásnak meg kell felelnie ahhoz, hogy tisztességesnek minősüljön.

Polgári peres eljárásban így a tisztességes bírósági tárgyalás követelményének része a bírósághoz fordulás joga {3215/2014. (IX. 22.) AB határozat, Indokolás [11]–[13]}, a tárgyalás igazságosságának biztosítása {36/2014. (XII. 18.) AB határozat, Indokolás [66]}, a tárgyalás nyilvánossága és a bírósági döntés nyilvános kihirdetése {22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [49]}, a törvény által létrehozott bíróság {36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [32]–[34]} független és pártatlan eljárása {21/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [58]}, illetve a perek ésszerű időn belül való befejezése {36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [38]}.” {3025/2016. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [19]}¹

Az Alkotmánybíróság és az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatából következően a tisztességes (fair) eljárás joga egy gyűjtőjog, amelyből több szelvényjogosultság, illetve a bíróságokkal szembeni követelmény is származik.

A contra legem jogalkalmazás tilalma

Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja szerint az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Ennek keretében vizsgálja, hogy a bírói döntésben alkalmazott jogértelmezés megfelel-e az Alaptörvény 28. cikkében foglaltaknak, vagyis, hogy az eljáró bíróság a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezte-e, abból a feltételezésből kiindulva, hogy a jogszabályok a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak. [22] Az Alkotmánybíróság a 23/2018. (XII. 28.) AB határozatában úgy foglalt állást, hogy „az Alaptörvény 28. cikke és XXVIII. cikk (1) bekezdése természetes fogalmi egységet alkotnak. A jogértelmezés Alaptörvényben rögzített elveinek betartása minden kétséget kizáróan részét képezi a tisztességes bírósági eljárásban megvalósuló jogértelmezéssel szemben állított minimális alkotmányos követelményeknek.” (Indokolás [26])

Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint egy szabályozás felülrírása, kitágítása a bíróságok részéről már nem jogértelmezési, hanem contra legem jogalkalmazási – tulajdonképpen jogalkotási – tevékenységet jelent, ami felveti a bíróságok törvényeknek való alávetettsége elvének a sérelmét. A contra legem jogalkalmazás ilyen módon a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmére vezethet. A bírói jogértelmezés kirívó – alapjogi relevanciát elérő – hibája mindazonáltal csak kivételesen merülhet fel, akkor, ha a következő – egymást erősítő – feltételek együttes fennállása megállapítható. Mindenekelőtt akkor, ha a bíróság a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog, mint eljárásjogi jellegű alapjog egy aspektusát, az indokolási kötelezettséget sértő módon nem indokolja meg, hogy az adott jogkérdésre irányadó, hatályos jogi normákat miért nem alkalmazza. Továbbá akkor, ha a bíróság a jogkérdésre nyilvánvalóan vonatkozó jogi normákat nem veszi figyelembe. Valamint akkor, ha a bíróság döntését egy olyan bírósági joggyakorlatra alapítja, amelynek alapjául szolgáló jogi normákat a jogalkotó új jogi szabályozás elfogadásával és hatálybaléptetésével összefüggésben kifejezetten hatályon kívül helyezett {20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [29]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában tehát a contra legem jogértelmezés és jogalkalmazás csak kivételesen alapozza meg az alaptörvény-ellenességet, mégpedig akkor, ha a contra legem jogalkalmazás egyben – a 20/2017. (VII. 18.) AB határozatban foglaltak feltételek fennállása esetén – alaptörvény-ellenesnek (contra constitutionem) minősül {lásd: 3280/2017. (XI. 2.) AB határozat, Indokolás [38]}.

¹ Alkotmánybíróság 3027/2018. (II. 6.) AB Határozata

Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatában a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog érvényesülésének megítélését minden esetben tartalmi vizsgálathoz kötötte: „elemzte az alapjog állított sérelmére vezető jogszabályi környezetet és bírói döntést, a szabályozás célját és a konkrét ügy tényállását, majd pedig – mérlegelés eredményeként – mindezekből vont le következtetéseket az adott esetre nézve megállapítható alapjogsérelemre nézve” [lásd 20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [17]; vö. 3102/2017. (V. 8.) AB határozat, Indokolás [18]; 23/2018. (XII. 28.) AB határozat, Indokolás [27]]. (Összefoglalóan lásd: 24/2020 (X. 15) AB határozat, 21-25.pontok)

Az Alkotmánybíróság a bíróságok önkényes eljárásával kapcsolatban a 20/2017. (VII. 18.) AB határozat megállapította, hogy „[h]a a törvénynek való alávetettségtől a bíróság eloldja magát, saját függetlenségének egyik tárgyi alapját vonja el. A vonatkozó jogszabályokat be nem tartó bíróság lényegében visszaél saját függetlenségével, amely adott esetben ezen keresztül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét okozhatja. Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelvével”.

II.3.1.1. A fegyveregyenlőség elve

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése de facto nem rögzíti, de az Alkotmánybíróság értelmezése szerint része a tisztességes eljárásnak az is, hogy az eljárásban biztosítva legyen a fegyverek egyenlősége {22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [49]; 2/2017. (II. 10) AB határozat, Indokolás [48]–[50]}.²

Az Alkotmánybíróság a 21/2014. (VII. 15.) AB határozatában (is) foglalkozott a fegyveregyenlőség elvével, a polgári peres eljárások vonatkozásában. Ennek kapcsán kimondta, hogy „[99] Az Alkotmánybíróság a fegyverek egyenlőségének elvét ugyan alapvetően a büntetőeljárás kapcsán értelmezte, azonban a tisztességes eljáráshoz való jog alapján alkalmazhatónak találta azt minden bírósági eljárás tekintetében, így polgári perek esetében is [15/2002. (III. 29.) AB határozat]. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a tisztességes eljáráshoz jogból fakadóan így a fegyelmi eljárás során sem hagyható figyelmen kívül a fegyveregyenlőség elve.”³

„[A] tisztességes eljáráshoz való jog tartalmát kitöltő ún. részjogosítványok [...] különösen: a bírósághoz fordulás joga, a tárgyalás igazságossága (ami nem garantálja a döntés igazságosságát), a tárgyalás nyilvánosságának és a bírói döntés nyilvános kihirdetésének a követelménye, törvény által létrehozott bíróság, a bírói függetlenség és pártatlanság kívánalma, továbbá az ésszerű időn belüli elbírálás.

A szabály de facto nem rögzíti, de az Alkotmánybíróság értelmezése szerint része a tisztességes eljárásnak az is, hogy az eljárásban biztosítva legyen a fegyverek egyenlősége.⁴

² Alkotmánybíróság 3244/2018 (VII. 11.) AB Határozata

³ Alkotmánybíróság 21/2014. (VII. 15.) AB Határozata

⁴ VÁRADY Ágnes: A „FEGYVEREK EGYENLŐSÉGE” ÉS A POLGÁRI PER A gyengébb fél védelmének eljárásjogi eszközeiről alkotmányjogi, uniós és nemzetközi jogi nézőpontból, in: *Iustum Aequum Salutare* XV. 2019. 1.; 04 Varadi IAS 2019_1.pdf (ppke.hu), 72. o.

A fegyverek egyenlősége elv „célja a bírósági eljárásban részt vevő felek közötti eljárásbeli egyensúly biztosítása.”⁵

II.3.1.2. A pártatlanság elve

A magyar Alkotmánybíróság több eseti döntésében is utalt az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatára a pártatlanság elvével összefüggésben.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlata szerint a pártatlanság meglétét a következők alapján kell meghatározni (Micallef kontra Málta [GC], §§ 93):

- a szubjektív teszt, ahol figyelemmel kell lenni az érintett bíró személyes viselkedésére és meggyőződésére, vagyis arra, hogy a bírónak volt-e személyes előítélete vagy elfogultsága az adott ügyben;

- az objektív teszt azt vizsgálja, hogy a bíróság és – egyebek mellett – annak összetétele megfelelő garanciákat nyújtott-e arra, hogy kizárjon mindenfajta legitim kétséget pártatlansága tekintetében.

Mindazonáltal, nincs kristálytisztá elválasztás a szubjektív és objektív pártatlanság között, minthogy egy bíró viselkedése nem csupán egy külső szemlélő szempontjából ébreszthet kétséget a pártatlanság tekintetében (objektív teszt), de felvetheti a bíró személyes meggyőződésének kérdését is (szubjektív teszt).⁶

A magyar Alkotmánybíróság minderről a következőket fejtette ki.

„A bírósági eljárásokban a pártatlanság követelményének érvényesülését az eljárási törvények hivatottak biztosítani” {3192/2017. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [15]}. A pártatlan bírósághoz való jog alapjogként, mint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog egyik lényeges eleme, az adott bírósági ügyben eljáró bíróval, bírakkal szemben az ügy, valamint az abban részt vevő felek iránti elfogulatlanság követelménye {3192/2017. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [13]}. „A pártatlanság követelményének van egy szubjektív, a bíró magatartásában rejlő és egy objektív, a szabályozásban megnyilvánuló követelménye {36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [48]}.

A pártatlanság követelménye értelmében el kell kerülni minden olyan helyzetet, amely jogos kétséget kelt a bíró pártatlansága tekintetében {3242/2012. (IX. 28.) AB határozat, Indokolás [13]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében a törvény által felállított bíróság függetlensége és pártatlansága egy olyan általános jogelv, amely a legalapvetőbb emberi jogok közé tartozik {lásd például: 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [25]}. Független és pártatlan bírászkodás hiányában az egyéni jogok érvényesítése szenved csorbát. Mindebből következik, hogy a tisztességes bírósági tárgyalás követelményrendszerének szerves részét alkotó függetlenség és pártatlanság a demokratikus jogállamokban feltétlen érvényesülést kívánó alkotmányos igényként jelentkezik {34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [28], lásd erről még: 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [24]}” {21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [38]}.

⁵ VÁRADI Ágnes: A „FEGYVEREK EGYENLŐSÉGE” ÉS A POLGÁRI PER A gyengébb fél védelmének eljárásjogi eszközeiről alkotmányjogi, uniós és nemzetközi jogi nézőpontból, in: Iustum Aequum Salutare XV. 2019. 1.; [04 Varadi IAS 2019 1.pdf \(ppke.hu\)](#), 76. o.

⁶ KÉZIKÖNYV A 6. CIKKRŐL A TISZTESSÉGES ELJÁRÁSHOZ VALÓ JOG (polgári jogi ág), [Kézikönyv a 6 cikkről.pdf](#), 2022. 06. 11.

„Az Alkotmánybíróság a bírói pártatlanság megítélése során figyelembe veszi {erre nézve lásd: 34/2013. (XI. 22.) AB határozat. Indokolás [32]}, az Emberi Jogok Európai Bíróságának erre vonatkozó joggyakorlatát, mely a bírói pártatlanság megítélésénél kiemelt jelentőséget tulajdonít a külső látszatnak. Ezzel összefüggésben a 34/2013. (XI. 22.) AB határozat kiemeli, hogy azokban az ügyekben, amelyekben a bírák pártatlansága kérdőjeleződik meg, fontos ugyan az eljárás alá vont személy kételye, azonban annak van döntő jelentősége, hogy ez a kétely objektív szempontok alapján igazolható-e, vagyis a bíró pártatlanságának látszata válik-e kétségesse (Indokolás [28])” {3192/2017. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [14]}. [63] A 34/2013. (XI. 22.) AB határozatban az Alkotmánybíróság a következőképpen foglalta össze az EJEB-nek a pártatlansággal kapcsolatos gyakorlatát.

„Az EJEB a pártatlanság szubjektív és objektív tesztje között különböztet. A pártatlanság szubjektív olvasatában a bíró adott ügyben tanúsított magatartásával és hozzáállásával szembeni elvárásként jelentkezik, míg ezzel szemben az objektív teszt arra enged következtetést levonni, hogy a bíró, illetve az eljárásjogi szabályozás elégséges garanciát nyújt-e minden olyan helyzet kiküszöbölésére, amely a pártatlanság tekintetében jogos kételyeket ébreszthet [...]”

A szubjektív teszt során az EJEB a bírónak az adott ügyben tapasztalható személyes elfogultságát és előre kialakított meggyőződését vizsgálja [...]. A Bíróság ezen elv kialakításának kezdetén egy vélelmet formált, amely szerint az ügy bírójának szubjektív értelemben vett pártatlansága vélelmet élvez mindaddig, amíg ennek ellenkezője bizonyítást nem nyer [...]. E vélelem megdöntését és a bíró személyes elfogultságát számos esetben azonban igen nehéz igazolni. Ugyanakkor a pártatlanság objektív tesztjének alkalmazása a pártatlanságot megkérdőjelező helyzetek kizárásán keresztül már elégséges garanciát nyújt a követelmény kellő érvényesüléséért [...]. [A] bírói pártatlanság tekintetében még a külső látszat is jelentős szerephez jut, ugyanis annak elvesztése a bíróságok működésébe és döntéseibe vetett közbizalom megrendülésének kockázatát hordozza [...]” (Indokolás [32]). [64] A 166/2011. (XII. 20.) AB határozat kiemelte az EJEB gyakorlatából a következőket is: „[...] a pártatlanságot biztosító nemzeti eljárások léte (mint például a bíró visszahívásának szabályai) releváns tényezőt képeznek. Ezek a szabályok a hazai törvényhozás eltökéltségét fejezik ki, hogy minden ésszerű gyanút szüntessen meg a kérdéses bíró, vagy bíróság vonatkozásában és egy arra irányuló törekvést jelentenek, hogy semmisítsék meg a gyanú alapját az ilyen aggodalmak okainak megszüntetésével. Túl azon, hogy biztosítják a konkrét elfogultság nemlétét, arra irányulnak, hogy a pártatlanságnak a látszatát is megszüntessék, így azt a célt szolgálják, hogy növeljék a bizalmat, amelyet egy demokratikus társadalomban a közönség felé sugároznak (Mežnarić kontra Horvátország, 2005. július 15., 27. §) (Huseyn és mások kontra Azerbajdzsán, 162. §)” (ABH 2011, 54)⁷

Mіндеzekből kiemelendő, hogy a bíróság előtti eljárásokban, így a polgári perekben is, a bíróságok pártatlanságát vélelmezni kell, ugyanakkor a pártatlanság követelményének fontos kifejeződése, hogy a bíróságoknak kerülniük kell mindazon cselekményeket vagy mulasztásokat, amelyek a társadalomnak az igazságszolgáltatásba vetett bizalmát megrendíteni képesek, az által, hogy sértik a bíróságok pártatlanságának látszatát, és az elfogultság képzetét keltik.

⁷ AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3027/2018. (II. 6.) AB HATÁROZATA bírói döntés alaptörvényellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről [62]-[64]

II.3.1.3. Bírósághoz forduláshoz való jog

Az Emberi Jogok Európai Bírósága szerint: *Az eljárásban részt vevő feleknek joguk van arra, hogy az általuk az ügyük szempontjából relevánsnak tartott észrevételeiket előadják. Ez a jog csak abban az esetben tekinthető hatékonynak, ha az észrevételeket valóban „tárgyalják”, vagyis a perbíróság azokat megfelelően megfontolja. Másképpen fogalmazva: a „bíróság” köteles megfelelően megvizsgálni a felek által előterjesztett beadványokat, érveket és bizonyítékokat (Kraska kontra Svájc, § 30; Van de Hurk kontra Hollandia, § 59; Perez kontra Franciaország, § 80). Annak érdekében, hogy a 6. cikk által biztosított jog hatékony legyen, a hatóságoknak „gondosan” kell eljárniuk.*

Ennek kapcsán ügyvéd által nem képviselt fellebbező fél vonatkozásában lásd a Kerojärvi kontra Finnország ügyet (§ 42) és a Fretté kontra Franciaország ügyet (§ 49), ügyvéd által képviselt fellebbező fél vonatkozásában pedig a Göç kontra Törökország [GC] ügyet (§ 57).⁸

A magyar Alkotmánybíróság szerint: *„Az Alkotmánybíróság értelmezésében tehát a tisztességes eljáráshoz fűződő jog körébe tartozik a hatékony bírói jogvédelem követelménye, amely szerint adójogi szabályozással szemben alkotmányos igény, hogy a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben dönthessen. Önmagában a bírói út igénybevételének formális biztosítása ugyanis nem elegendő az eljárási garanciák teljesedéséhez, hiszen az alkotmányos szabályban előírt garanciák éppen azt a célt szolgálják, hogy azok megtartásával a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést. A tisztességes eljárás követelménye tehát magában foglalja a hatékony bírói jogvédelem igényét is”⁹*

Az indítványozók álláspontja szerint az itt taglalt szelvényjogból az az érdemi követelmény származik, hogy a bíróság az eljárása során a felek érveivel érdemben foglalkozzon, a jogorvoslati kérelmek okfejtését egészében megvizsgálja és elbírálja.

II.3.1.4. A bírói döntések megfelelő indoklása, a teljesség elve

Az indítványozók utalni kívánnak továbbá a t. Alkotmánybíróság 7/2013. (III. 1.) számú határozatára is, amely rögzítette, hogy alkotmányos jogsértést jelenthet a megfelelő indoklás követelményének megsértése.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlata szerint a 6. cikk 1. bekezdésében foglalt garanciák magukban foglalják a bíróságok azon kötelezettségét, hogy döntéseiket megfelelően megindokolják (H. kontra Belgium, § 53). Egy megindokolt döntés megmutatja a feleknek, hogy ügyüket valóban megtárgyalták. Ugyan a hazai bíróságoknak van bizonyos mérlegelési szabadságuk az érvek kiválasztása és a bizonyítékok befogadása tekintetében, de döntéseik indokolásával kötelesek igazolni lépéseiket (Suominen kontra Finnország, § 36). Az indokolásnak olyannak kell lennie, amely képessé teszi a feleket arra, hogy hatékonyan éljenek az esetlegesen rendelkezésükre álló fellebbezési lehetőséggel (Hirvisaari kontra Finnország, § 30 in fine). Amikor egy fél beadványa döntő jelentőségű az eljárás kimenetele szempontjából, egyéni és kifejezett választ igényel (Ruiz Torija kontra Spanyolország, § 30; Hiro Balani kontra Spanyolország, § 28).

⁸ KÉZIKÖNYV A 6. CIKKRŐL A TISZTESSÉGES ELJÁRÁSHOZ VALÓ JOG (polgári jogi ág), [Kézikönyv a 6 cikkről.pdf](#), 2022. 06. 11

⁹ AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3027/2018. (II. 6.) AB HATÁROZATA bírói döntés alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről [13]

A bíróságoknak ezért meg kell vizsgálniuk a következőket:
 - a peres felek fő érveit (Buzescu kontra Románia, § 67; Donadze kontra Grúzia, § 35);
 - az Egyezmény és Jegyzőkönyvei által biztosított jogokkal és szabadságokkal kapcsolatos előterjesztéseket –
 ezeket a nemzeti bíróságok kötelesek különös szigorúsággal és gondossággal megvizsgálni (Wagner és J.M.W.L. kontra Luxemburg, § 96)¹⁰

II.3.1.5. A bizonyítékok mérlegelése

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlata szerint az Egyezmény nem fektet le szabályokat a bizonyítással mint olyannal kapcsolatban (Mantovanelli kontra Franciaország, § 34). A bizonyíték elfogadhatósága és értékelésének módja elsősorban a nemzeti jog rendelkezései alá és a nemzeti bíróságok hatókörébe tartozik (García Ruiz kontra Spanyolország [GC], § 28).

Ugyanez vonatkozik a bizonyítékok bizonyító erejére és a bizonyítási teherre (Tiemann kontra Franciaország és Németország (dec.)). Szintén a nemzeti bíróságokra tartozik az előterjesztett bizonyíték relevanciájának értékelése (Centro Europa 7 S.r.l. és Di Stefano kontra Olaszország [GC], § 198). A Bíróság feladata azonban az Egyezmény alapján annak megállapítása, hogy az eljárás egésze tisztességes volt-e, beleértve azt is, ahogy a bizonyítékokat beszerezték (Elsholz kontra Németország [GC], § 66). Ezért meg kell állapítani, hogy a bizonyítékokat olyan módon terjesztették-e elő, amely biztosítja a tisztességes tárgyalást (Blucher kontra Cseh Köztársaság, § 65);

A felek által előterjesztett beadványok, érvek és bizonyítékok megfelelő vizsgálata a nemzeti bíróságok kötelezettsége (Van de Hurk kontra Hollandia, § 59).¹¹

Az indítványozók jogi véleménye az, hogy a jogszerűen beszerzett bizonyítékot mellőzni nem lehet. A lényeg az értékelésen van: a bíró a mérlegelésben szabad, ez azonban nem ad számára feljogosítottságot arra, hogy egyes bizonyítékokat a mérlegelés köréből önkényesen kivonjon; különösen nem jogosult a bíró a jogszerűen beszerzett bizonyíték kirekesztésére. A szélsőségesen önkényes, a bizonyítékoktól elrugaszkodó mérlegelés alapjogi sérelmet okozhat.

II.3.2. Az egyes konkrét alkotmányjogi jogsértések elemzése

II.3.2.1. Kiinduló tézisek

Az egyes konkrét alapjogi jogsértések elemzésének kezdetén azt kell rögzítenünk, hogy a felülvizsgálni kért polgári per tárgyát az I. rendű (majd később jogutódlás miatt II. rendű) felperesnek az az igénye képezte, hogy az indítványozók a kölcsönökből eredő tartozást fizessék vissza.

Az indítványozók a kölcsönszerződések megkötését nem vitatták, azonban vitatták a tartozás fennállását.

¹⁰KÉZIKÖNYV A 6. CIKKRŐL A TISZTESSÉGES ELJÁRÁSHOZ VALÓ JOG (polgári jogi ág), [Kézikönyv a 6 cikkről.pdf](#), 2022. 06. 11

¹¹ KÉZIKÖNYV A 6. CIKKRŐL A TISZTESSÉGES ELJÁRÁSHOZ VALÓ JOG (polgári jogi ág), [Kézikönyv a 6 cikkről.pdf](#), 2022. 06. 11

Ezért a kereset elbírálásához elengedhetetlenül szükséges volt a felperesi oldal igényét alátámasztó két (helyes értelmezés szerint azonban mind a hat) kölcsönszerződés *elszámolása*. Az indítványozók konzekvens és kardinális, azaz ügydöntő jelentőségű védekezése volt az a tény és jogállítás, hogy a szabályszerű elszámolás a per előtti időszakban *nem történt meg*.

Az indítványozók azt is konzekvensen állították: elszámolni valós, hiteles és egyidejű bizonylatok, azaz bizonyítékok alapján lehet. Az indítványozók álláspontja az volt, hogy a perben a felperesi részről beszerzett bizonyítékok ennek a követelménynek nem feleltek meg. E körben az indítványozók kiemelten hivatkoztak arra, hogy az I. rendű felperessel szemben a felügyeleti szerv (PSZÁF), illetve a szakmai érdekképviseleti szerv (Takarékszövetkezetek Szövetsége) független szakértői vizsgálatok alapján megállapította, hogy az I. rendű felperes a könyvvezetési kötelezettségét folyamatosan súlyosan megsértette.

Az indítványozók hivatkoztak továbbá arra is, hogy az I. rendű felperes törvényes képviselőjével szemben, a fenti cselekményekkel, mint eszközcselekménnyel elkövetett igen nagy értékű vagyoni bűncselekmény miatt büntetőeljárás is indult. Az itt leírt szabálytalanságok miatt az I. rendű felperes fizetőképtelennek minősült és ezért felszámolás alá került. Ezeket a tényeket az indítványozók a perben bizonyították.

11.3.2.2. A kérelemhez kötöttség megsértése, az eljárás utasítás téves értelmezése – mint a bírósághoz forduláshoz való jog sérelme

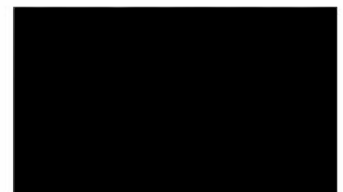
A tényállási szakaszban is jeleztem, de itt még egyszer rögzíteni kívánom: az I. rendű felperes a tartozás-elismerésre vonatkozó érvet (jogállítást) a Szegedi Ítéltábla II. fokú határozatát megelőzően soha, egyetlen egyszer sem hozott fel, nem hivatkozott arra, hogy a bizonyítás azért az indítványozók oldalán van, mert az indítványozó a szerződésmódosítások aláírásával tartozás-elismerést tett. Az indítványozók álláspontja szerint a Szegedi Ítéltábla a kasszációs jellegű döntéseiben (6. és 8. számú melléklet) túlterjeszkedett a kereseti kérelmen, s ezzel súlyos alapjogi jogsértést okozott.

Az rPp. 3. § (2) bekezdése szerint „*a bíróság - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van. A bíróság a fél által előadott kérelmeket, nyilatkozatokat nem alakszerű megjelölésük, hanem tartalmuk szerint veszi figyelembe.*”

Az rPp. 252. § (2) bek. szerint: „*a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem, illetőleg a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül - végzéssel hatályon kívül helyezheti, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasíthatja, ha az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése miatt szükséges a tárgyalás megismétlése, illetőleg kiegészítése.*”

Az indítványozók jogi álláspontja az, hogy az rPp. 252. § (2) bekezdése nem ad lehetőséget a fellebbviteli bíróságnak arra, hogy a kereseti kérelemhez való kötöttséget feloldja. Konkrétan: a felperes által a keresetbe nem foglalt és az I. fokú eljárás során meg nem tett jogállításra hivatkozással a fellebbviteli bíróság lényeges eljárási szabálysértést nem állapíthat meg, és az rPp. 252. § (2) bekezdése alapján nem helyezheti hatályon kívül az I. fokú ítéletet.

Az rPp. 252. § (2) bekezdése a fellebbezésre, és nem a keresetre vonatkozik, tehát az rPp. 252. § (2) bekezdésének szabályát a keresettől történő eltérésére, azaz kiterjesztően, alkalmazni nem lehet. Az rPp. 252. § (2) bekezdése nem teremt alapot a fellebbviteli bíróságnak arra, hogy annak alapján a keresettől is eltérjen.

Mindennek jogalkotói logikája meglehetősen egyszerű. A fellebbviteli bíróság feladata az, hogy az I. fokú eljárás és az ott hozott határozatok jogszerűségét felülvizsgálja. Mivel az I. fokú bíróság a keresethez kötve van, ezért az I. fokú bíróság döntését a kereseti jogállításokra alapíthatja.

A felperes által meg nem tett jogállítást az I. fokú bíróság nem veheti figyelembe; az indítványozók álláspontja szerint a jogcímtől való eltérés a keresettel érvényesített jogra, nem pedig az egyes bizonyítékok minősítésére vonatkozott az rPp. hatálya alatt, ezért az rPp. alapján folytatott polgári perekben sem volt arra lehetőség, hogy a bíróság valamely bizonyítékot első fokon a keresettől és a felperesi akarattól eltérően minősítsen.

Azaz: az I. fokú bíróság fő szabály szerint csak a felperesi nyilatkozatokhoz igazodóan állapíthatta meg a tényállást, és hozhatott döntést. Ezen elv érvényesülése pedig azt eredményezi, hogy a felperesi nyilatkozatokban nem szereplő jogállítás mellőzése nem teheti az I. fokú határozatot jogellenessé. Az I. fokú bíróság a keresethez kötve van. Jogellenesség hiányában pedig a hatályon kívül helyező határozat meghozatala II. fokon kizárt, nem tehető az I. fokú Bíróság felelőssé olyan jogi tévedés miatt, amely jogra a felperes nem is hivatkozott. Ismételten jelezzük: ez a következmény a kérelemhez kötöttség elve alapján érvényesül, amely a polgári perben alapelvi szabály.

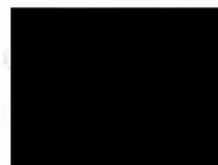
A Szegedi Ítéltábla tehát a kérelemhez kötöttség elvének megsértésével hozta meg a Gf. III. 30.111/2016/5 sorszámú végzését. Ez azzal a következménnyel járt, hogy a Szegedi Ítéltábla:

- a perben átvette a felperes szerepét,
- megsértette a kontradikció elvét,
- az I. r. felperest indokolatlan támogatáshoz juttatta,
- a per felesleges elhúzódását okozta, mert újranyitotta a bizonyítási eljárást.

Ez szélsőségesen önkényes eljárás, és az indítványozók álláspontja szerint súlyosan sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot, különösen a fegyveregyenlőség, a pártatlanság és a perek ésszerű időn belüli elbírálásának elvét is.

A fent leírt végzés alapján az indítványozóknak módosítaniuk kellett a védekezésüket. Ennek körében hivatkoztak a tartozás-elismerésnek tekintett nyilatkozatok érvénytelenségére, többek között annak színleltség miatti semmisségére is. Ennek körében előadták, hogy az I. rendű felperes által a perben a kereset körében megtett összecszerűségi nyilatkozat nem egyezik meg az elismerésnek tekintett nyilatkozatok összecszerűségével, azaz a perben érvényesített követelés összecszerűségében nem egyezik az elismerésnek minősített nyilatkozatokkal.

A Szegedi Ítéltábla ezt az ellentmondást is feloldotta, de ez alkalommal is alaptörvénybe ütköző módon járt el. A Gf. III. 30.193/2018/4. sorszámú végzéssel a Szegedi Ítéltábla bevezette a perbe az rPtk. 240. § (3) bekezdése szerinti egyezség intézményét, mivel arra a következtetésre jutott, hogy, bár a tartozás-elismerő nyilatkozatok a felperes könyvelésével nem egyeztek meg, ez azért történt így, mert a felek között jogi vita volt, és azt kölesönös engedményekkel rendezték, ekként megállapodásuk egyezségnek minősül. Itt is nyomatékkal kell rögzíteni: ez az érv az I. rendű felperes ezt megelőző nyilatkozataiban nem merült fel, különösen nem tartalmaz ilyen okfejtést (jogállítást) az I. rendű felperes 8. G. 21.880/2016/43 sorszámú ítélet elleni fellebbezése vagy a keresetlevél. Ezáltal pedig ismét önkényesen túlterjeszkedett az eljáró bíróság a jogvita törvényi keretein, aminek következtében eloldotta magát a tisztességes eljárás kereteitől.

Ide tartozóan ki kell emelni a Gf. III. 30.193/2018/4 sorszámú végzés másik lényegi hibáját is. Az I. rendű felperes a fellebbezésében nem támadta a 8. G. 21.880/2016/43 sorszámú ítélet azon megállapítását, hogy a tartozás-elismerésnek tekintett jognyilatkozatok az rPtk. 200. § (2) bekezdése alapján is érvénytelenek, a fellebbezés konkrét kifogást ebben a tárgyban nem tartalmazott, így az indítványozók a fellebbezési ellenkérelemben hivatkoztak arra, hogy a fellebbezés erre nem terjed ki.

A Szegedi Ítéltábla e körben arra hivatkozott, hogy a fellebbezés az ítélet teljes megváltoztatására, illetve hatályon kívül helyezésére irányul, illetve, mivel az I. rendű felperes a fellebbezésben állította, hogy a bizonylatai szabályszerűen kerültek kiállításra, a tartalom szerinti elbírálás elve alapján az I. fokú ítélet azon megállapításait is felül kellett bírálni, amelyeket a fellebbezés konkrétan nem támadott.

Ebből megint csak az az eredmény származott, hogy a Szegedi Ítéltábla Gf. III. 30.193/2018/4. sorszámú végzésével súlyosan sérült az indítványozók tisztességes eljáráshoz való joga, a fegyveregyenlőség. Az I. rendű felperest ez a végzés olyan előnyhöz és támogatáshoz juttatta, amelyet önmaga nem volt képes megtéremteni. Álláspontja mögé a Szegedi Ítéltábla olyan jogi érvrendszert helyezett, amelyet a felperes maga nem fejtett ki.

Mivel ez már a második ilyen eset volt, alappal lehet azt állítani, hogy a Szegedi Ítéltábla második kasszációs döntése (is) súlyosan önkényes volt.

II.3.2.3. Indoklási kötelezettség megsértése, a II. fokú bíróság hatáskörének túllépése

A jelen indítvány II.3.1.4. pontjában részletesen kifejtettem az ítélet indoklásával szembeni követelményeket. Ezeknek a 7. G. 20.877/2018/73 sorszámú ítélet egyáltalán nem felelt meg, az alábbiakban röviden összefoglalt okok miatt.

- i) Az rPp. 213. § (1) bek. és 215. §-a, amely az érdemi döntés korlátait határozza meg, egyben kötelezettséget is telepít az eljáró bíróságra, jelesül, hogy a kereseti kérelemben és az ellenkérelemben előterjesztett valamennyi igényt, illetve jogi érvet el kell bírálnia, azaz a keresetet és az ellenkérelmet is ki kell mérítenie (teljesség elve).
A per 2020. 07. 13-i tárgyalásán az indítványozók, ellenkérelmüket pontosítva, hivatkoztak arra, hogy az I. r. felperest – ha igénye alaposnak is bizonyulna - az érvényesített tőkekövetelés után késedelmi kamat nem illeti meg, mert elszámolási kötelezettségét nem teljesítette, és ezért nem hozta az indítványozókat abba a helyzetbe, hogy a kötelezettségüknek eleget tudjanak tenni. Erre az indítványozók jogosult késedeként hivatkoztak. Az itt taglalt I. fokú ítélet indoklásában nem esik szó arról, hogy ebben az igen jelentős kérdésben mi volt a Kecskeméti Törvényszék 7. G. tanácsának az álláspontja; vélhetőleg ezt a védekezést a 7. G tanács egész egyszerűen nem észlelte és figyelmen kívül hagyta.
- ii) A Kecskeméti Törvényszék 7. G. tanácsa az I. fokú ítélet történeti tényállási részében idézi a Balogh Ágnes szakértő asszony által a valós, hiteles és egyidejű bizonylatok kérdésben leírt szakértői állásfoglalást, azonban ezt követően semmilyen indoklást nem adott arra nézve, hogy mi az álláspontja ebben a tárgyban (jogkérdésben), és azt sem fejtette ki, hogy milyen iratokat és miért tekintett valós, hiteles, és egyidejű bizonylatnak a peranyagból, holott ez volt a per kulsckérdése.

- iii) A vizsgált ítélet [10] és [11] alá sorolt, lényeges bekezdései olyan homályosak, hiányosak és ellentmondóak – az erre vonatkozó részletes érveiket az indítványozók a 2020. augusztus 12-i fellebbezésükben részletesen kifejtették, ezért kérem azoknak, mint a jelen indítványt alátámasztó jogi érveknek a figyelembe vételét -, hogy e miatt a döntés érdemi tartalma, és a Kecskeméti Törvényszék 7. G. tanácsának álláspontja nem volt megállapítható.

A fellebbezés folytán eljáró Szegedi Ítéltábla a Gf. III. 30.213/2020/8 sorszámú ítéletében ezeket a szabálytalanságokat megállapította, ugyanakkor arra a következtetésre jutott, hogy azok az ügy érdemére nem hatottak ki. E körben a Szegedi Ítéltábla hivatkozott a Kúria PK 206. számú állásfoglalására, amelyet, hatálytalansága ellenére, irányadónak tekintett. Ennek alapján a Szegedi Ítéltábla arra a következtetésre jutott, hogy az indoklás hiányosságai ellenére a per adataiból és a hiányos indoklásból a Kecskeméti Törvényszék 7. G. tanácsának álláspontja megismerhető volt, ezért ez okból az I. fokú ítélet hatályon kívül helyezésének nem volt helye.

Az indítványozók álláspontja szerint a 7. G. 20.877/2018/73 sorszámú ítélet indoklásának fogyatékségei olyan súlyúak, hogy azok azt érdemi felülbírálatra alkalmatlanná teszik. Az indítványozók álláspontja szerint a nem hatályos kúriai állásfoglalás nem lehet a II. fokú döntés alapja. Szemben a Szegedi Ítéltábla Gf. III. 30.213/2020/8 sorszámú ítéletében kifejtettekkel (fent idézve), teljesen egyértelmű, hogy az indoklás homályos és hiányos, mint ahogyan az is, hogy az az alperesi ellenkérelmet nem merítette ki, mert a jogosulti késedelemre vonatkozó érvet, amely lényeges alperesi védekezést képez, nem bírálta el.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának korábban hivatkozott gyakorlata szerint az ítélet indoklásával összefüggésben alapjogi követelmény, hogy abból a bíróság döntéseinek indokai megállapíthatók legyenek, és az indoklás a felek lényeges érveire reflexiót adjon.

Mérlegelést igénylő kérdés, hogy mi tekinthető a megismerhetőségi kritérium szempontjából hatályon kívül helyezési oknak, azaz az indoklás homályossága és tévedései mikor érik el azt a szintet, amikor azt felülbírálatra alkalmatlanná teszik. Az indítványozók álláspontja szerint a 7. G. 20.877/2018/73 sorszámú ítélet annyira homályos és ellentmondásos, azaz hibás, hogy ezt másodfokon javítani nem lehet.

Mindemellett az indítványozók álláspontja az, hogy a jogosulti késedelemre vonatkozó védekezésüket a Kecskeméti Törvényszék nyilvánvalóan és egyértelműen mellőzte, ez a hiba az indítványozók álláspontja szerint ténykérdés. Ebből pedig az következik, hogy a 7. G. 20.877/2018/73 sorszámú ítéletet hatályon kívül kellett (volna) helyezni.

A Szegedi Ítéltáblának ugyanis nem volt joga ahhoz, hogy ezt a védekezést a Kecskeméti Törvényszék helyett maga bírálja el. Ezzel ugyanis a Szegedi Ítéltábla a Kecskeméti Törvényszék hatáskörét elvonta.

Ezzel pedig sérült az indítványozók törvényes bíróhoz való alkotmányos joga.

A polgári perrendtartásból és a bírói hierarchia alkotmányos tételéből eredően a fellebbviteli fórum feladata és hatásköre elsősorban az elsőfokú eljárás és az elsőfokú ítélet (határozat) felülbírálata. Felülbírálni a létező döntést lehet, döntenie pedig az I. fokon eljáró bíróságnak kell, ez az I. fokú bíróságnak nemcsak joga, hanem egyben kötelezettsége is. A fellebbviteli bíróság az I. fokú bíróság ítélezési feladatát nem veheti át, és nem vonhatja el; a kasszáció intézménye ezen az elven alapul.

Az I. fokú ítélet indoklásának lényeges fogyatékosága a II. fokú bíróság által saját hatáskörben nem pótolható.

Ezen elv sérülése esetén az ítélezés I. fokról a másodfokra helyeződik át, és ezzel sérül a bírói hierarchia elve, a tisztességes eljáráshoz fűződő alapjog, s egyben sérült az indítványozóknak az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslati joga is, hiszen a Szegedi Ítéltábla Gf. III. 30.213/2020/8 sorszámú határozata rendes jogorvoslattal nem volt támadható.

II.3.2.4. Bizonyítékok önkényes, elferdített értékelése és indokolatlan kirekesztése

A 8. G. tanács a második megismételt eljárásban a 8. G. 21.877/2018/9 sorszámú kirendelő végzésben a BM-Prudencia Kft-től első helyen azt kérdezte, hogy a felperesi elszámolás valós, hiteles és egyidejű bizonylatnak minősülő dokumentumok alapján készült-e.

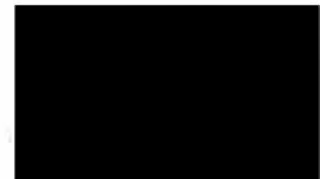
Az igazságügyi szakértő véleménye [redacted] részéről eljáró [redacted] magánszakértői véleményével ellentétes volt, mert a magánszakértő azt állapította meg, hogy a fogalmilag bizonylatnak minősülő dokumentumok a vizsgált kritériumoknak nem felelnek meg, és az egyes pénzügyi mozgások a felperesi elszámolásban egymásnak nem megfeleltethetők, ezekre a magánszakértő külön példákat is nevesített. A felperes a kereset alapjául szolgáló iratokat csak a per alatt, utólag nyomtatta ki, olyan rendszerből, amelynek hitelességét a PSZÁF több határozatban is kifogás tárgyává tette, ezért azok nem feleltek meg a valóságosság, hitesség és egyidejűség követelményének. [redacted] kijelentette, hogy a nem szabályszerű bizonylatokra alapított elszámolás nem lehet helyes. Hozzá kell tennünk, hogy a magánszakvéleményt erősítik mindazon perbeli bizonyítékok (tanúvallomások, PSZÁF határozatok stb.), amelyek az I. rendű felperes könyvelésének szabályszerűtlenségét igazolják. Ezzel szemben [redacted] ugyanazokra a dokumentumokból végezte el a felperesi követelés számszaki ellenőrzését, elszámolását, és azt állapította meg, hogy azok helyesek, és az egyes tételek egymásnak megfeleltethetők.

A két szakvélemény vizsgálati tárgyai között egyértelmű azonosság van. A két szakvélemény következtetései ellentétesek.

Ebből következik, hogy a perben eljáró bíróságok kötelezettsége volt a magánszakértői vélemény értékelése. Ezért a Kecskeméti Törvényszék 7. G. számú tanácsának kötelezettsége lett volna az igazságügyi szakértő és a magánszakértő véleménye közötti ellentmondás feloldása. A 8. G tanács ezt elkezdte, a 7. G tanács ezt mellőzte.

A 7. G számú tanács a 7. G. 20.877/2018/73. sorszámú ítéletben egyáltalán nem indokolta meg, hogy a magánszakvéleményt, illetve a felperesi könyvelés szabálytalanságára vonatkozó további bizonyítékokat miért mellőzte. Tehát azt kell megállapítani, hogy a Kecskeméti Törvényszék 7. G. sorszámú tanácsa egyszerűen – szemben az rPp. 206. § (1) bekezdésével – kirekesztette az igazságügyi szakvéleménnyel ellentétes bizonyítékokat. Tehát azokat „szimplán” nem értékelte. Ennek indokaira legfeljebb következtetni lehet abból, hogy a Kecskeméti Törvényszék 7. G tanácsának álláspontja szerint a tartozáselismerésekkel szemben kizárólag a 2009. július 29. utáni eseményekkel lehet ellenbizonyítást teljesíteni.

Az mindenesetre ténykérdés, hogy a Kecskeméti Törvényszék 7. G. tanácsa sem a magánszakértői véleményt, sem az I. r. felperesi könyvelés szabálytalanságára vonatkozó bizonyítékokat nem vonta mérlegelési körbe, ez ugyanis ítéletének indokolásában nem jelenik meg.

A Szegedi Ítéltábla lényegében ezt a helyzetet fenntartotta. A Gf. III. 30.213/2020/18 sorszámú ítélet [49] bekezdése csupán, sommás módon, azt rögzíti, hogy a Kecskeméti Törvényszék a megismételt eljárásban lefolytatott szakértői bizonyításra tekintettel már helyes mérlegelés eredményeként hagyhatta figyelmen kívül a magánszakértői véleményt.

Úgy véljük, az alkotmányos szabályok alapján teljesen nyilvánvaló, hogy a Kecskeméti Törvényszék 7. G. tanácsának és a Szegedi Ítéltáblának fent bemutatott eljárása súlyosan törvénytörő, egyben súlyosan sérti az indítványozók tisztességes eljáráshoz fűződő jogait. A jelen indítványunk korábbi szakaszában már bemutattuk, hogy a bizonyítékok értékelése a bíróságok számára kötelező.

A Kecskeméti Törvényszék 7. G tanácsának és a Szegedi Ítéltáblának a fent ismertetett jogalkalmazói megoldásából az a következmény származott, hogy az I. rendű felperesre kedvező bizonyítékot figyelembe vették, az indítványozók számára kedvező bizonyítékokat nem vették figyelembe, azokat ténylegesen kirekesztették a bizonyítékok közül. Csupán annak megállapítására szorítkoztak, hogy az igazságügyi szakvélemény aggálytalan volt.

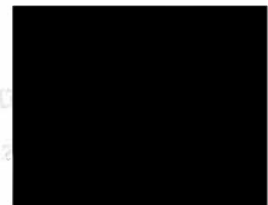
Ugyanakkor [REDACTED] szakértő asszony munkáját csakis azért lehetett aggálytalan szakvéleménynek minősíteni, mert nem vették figyelembe a perben született, azzal ellentétes bizonyítékokat, különösen azt a tényt, hogy az igazságügyi szakértő véleménye alapvetően ellentmond [REDACTED] magánszakvéleményének. Ez a bíróságok önkényes eljárásának eredménye, amivel a bizonyítékoktól eloldották az érdemi döntéseket.

A Kúria a felülvizsgálati eljárásban ezt a jogsértést nem orvosolta. Megelégedett annak megállapításával, hogy az igazságügyi szakértői vélemény nem volt homályos, hiányos vagy más perbeli adattal ellentmondó, ezért az rPp. fent felhívott szabályát alkalmazni nem kellett. A Kúria szerint [REDACTED] magánszakvéleménye lényegében egyes dokumentumok összevetett vizsgálatára és annak végső megállapítására korlátozódott, hogy a projektszámláról a hitelező abban az összegben tett át összegeket az I. rendű alperes számlájára, amekkora összeg a vállalkozók kifizetéséhez szükséges volt. Számszaki ellenőrzést és szakértői számítást a magánszakvélemény nem tartalmazott.

A Kúria döntése azonban nem tartalmazza, hogy a két szakértői vélemény vizsgálati spektruma részben átfedte egymást, mert mindkét szakértő vizsgálta a bizonylatok minőségét.

A Kúria arról is hallgat, hogy a perben az volt az alapkérdés (amelyben a bíróságoknak döntenie kellett), hogy a felperesi elszámolás valós, hiteles és egyidejű bizonylatokra van-e alapítva, ugyanis szabálytalan vagy hiteltelen bizonyítékok alapján az elszámolás nem végezhető el; ezért a perben az elsődleges kérdés nem a felperesi követelés számszaki ellenőrzése, vagy újrakalkulálása, hanem annak felderítése volt, hogy vannak-e egyáltalán olyan bizonyítékok, amelyekből ez elvégezhető. Ez olyan releváns kérdés, amellyel mindkét szakértő foglalkozott. Ebből következően a Kúria a magánszakértői véleményre tévesen hivatkozik, annak tartalmát tévesen értelmezi.

Ez a torzítás szükségszerűen vezet el ahhoz az alaptalan és a bizonyítékokkal teljesen ellentétes következtetéshez, hogy a magánszakvélemény nem rontja le az igazságügyi szakértő munkájában foglalt megállapításokat.

II.3.3. Érintettség, jogi helyzet

Az indítványozók jogi helyzetét és jogi érdekét a jelen alkotmányjogi panasz mikénti eldőlése alapvetően érinti, hiszen ők, alperesként, a felülvizsgálni kért peres eljárásban perben álltak.

Az indítványozók jogi álláspontja az, hogy a jelen alkotmányjogi panasz kedvező elbírálása esetén az I. fokú eljárásban a bizonyítás az igazságügyi szakértői vélemény és a magánszakvélemény közötti ellentmondás feloldásával folytatódhat, és az indítványozóknak lehetősége lesz az ellenbizonyítás teljesítésére.

Az indítványozók véleménye szerint, amennyiben a felülvizsgálni kért peres eljárást szabályszerűen folytatták volna le, úgy a bizonyítékok megfelelő összegyűjtésével és értékelésével olyan tényállás lett volna megállapítható, amely kizárja a felperesek keresetének alaposságát, így szabályszerű eljárás mellett a kereset elutasításának lett volna helye.

Ez pedig az indítványozók joghelyzetének jelentős változását eredményezné, eredményezte volna.

Itt is fel kívánom hívni a figyelmet, hogy az indítványozókat igen jelentős összeg megfizetésére kötelezték, amely helyzetüket alapvetően befolyásolja, a II. rendű alperes életét ellehetetleníti.

II.4. Határozott kérelem a tisztelt Alkotmánybíróság döntésére

A jelen beadványban leírt ténybeli és jogi indokok alapján, tisztelettel kérem, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság az

I. felperes,

II. rendű felperes, és az indítványozó1 mint I. r. alperes, illetve az indítványozó2 mint II. rendű alperes között kölcsön visszafizetése iránt folyamatban volt perben a Kúria által Gfv. VI. 30.168/2021/9 sorszámú hozott felülvizsgálati ítéletet, valamint a Szegedi Ítéltábla által Gf. III. 30.213/2020/18. sorszámú hozott II. fokú ítéletet, továbbá a Kecskeméti Törvényszék által 7. G. 20.877/2018/73 sorszámú hozott I. fokú ítéletet megsemmisíteni szíveskedjék.

III. Záró Rész

III.1. Jogorvoslati jog kimerítésére vonatkozó nyilatkozatok

Az indítványozók nyilatkoznak arról, hogy a t. Kúria jelen Alkotmányjogi Panasszal sérelmezett ítéletével szemben az rPp. vagy más jogszabály jogorvoslati lehetőséget nem biztosít. Az indítványozók a perben rendes jogorvoslati jogukat kimerítették.

III.2. Hozzájárulás nyilvánosságra hozatalhoz

Az indítványozók az Alkotmányjogi Panasz, illetve a személyes adatai nyilvánosságra hozatalához hozzájárulnak.

III.3. Rendkívüli perorvoslatra vonatkozó jognyilatkozat

Az ügyben nincs folyamatban felülvizsgálati eljárás a Kúria előtt, és a perben tudomásom szerint nem kezdeményeztek perújítást (jogorvoslatot a törvényesség érdekében).

IV. Mellékletek, záró nyilatkozat

- 1 – ügyvédi meghatalmazás
- 2 - Kúria mint felülvizsgálati bíróság Gfv. VI. 30.168/2021/9 sorszámú ítélete
- 3 – Szegedi Ítéltábla Gf. III. 30.213/2020/18 sorszámú jogerős II. fokú ítélete
- 4 – Kecskeméti Törvényszék 7. G. 20.877/2018/73 sorszámú I. fokú ítélete
5. – Szegedi Ítéltábla Gf. III. 30.111/2016/5 sorszámú végzése
6. - Kecskeméti Törvényszék 8. G. 21.880/2016/43 sorszámú ítélete
7. - Szegedi Ítéltábla Gf. III. 30.193/2018/4. számú végzése
8. - [REDACTED] indítványozó1 cégkivonata

Budapest, 2022. július 15.

Tisztelettel:

[REDACTED] indítványozó1

és

[REDACTED]
indítványozó2

jogi képviselőnk:

Dr. Berényi [REDACTED] or

Dr. ügy

1126 B/2021/1023

2022. július 15.

